

Atsinaujinančios energetikos prioritetai Lietuvoje. Realios priemonės ir garsūs šūkiiai

Martynas Nagevičius

Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos prezidentas

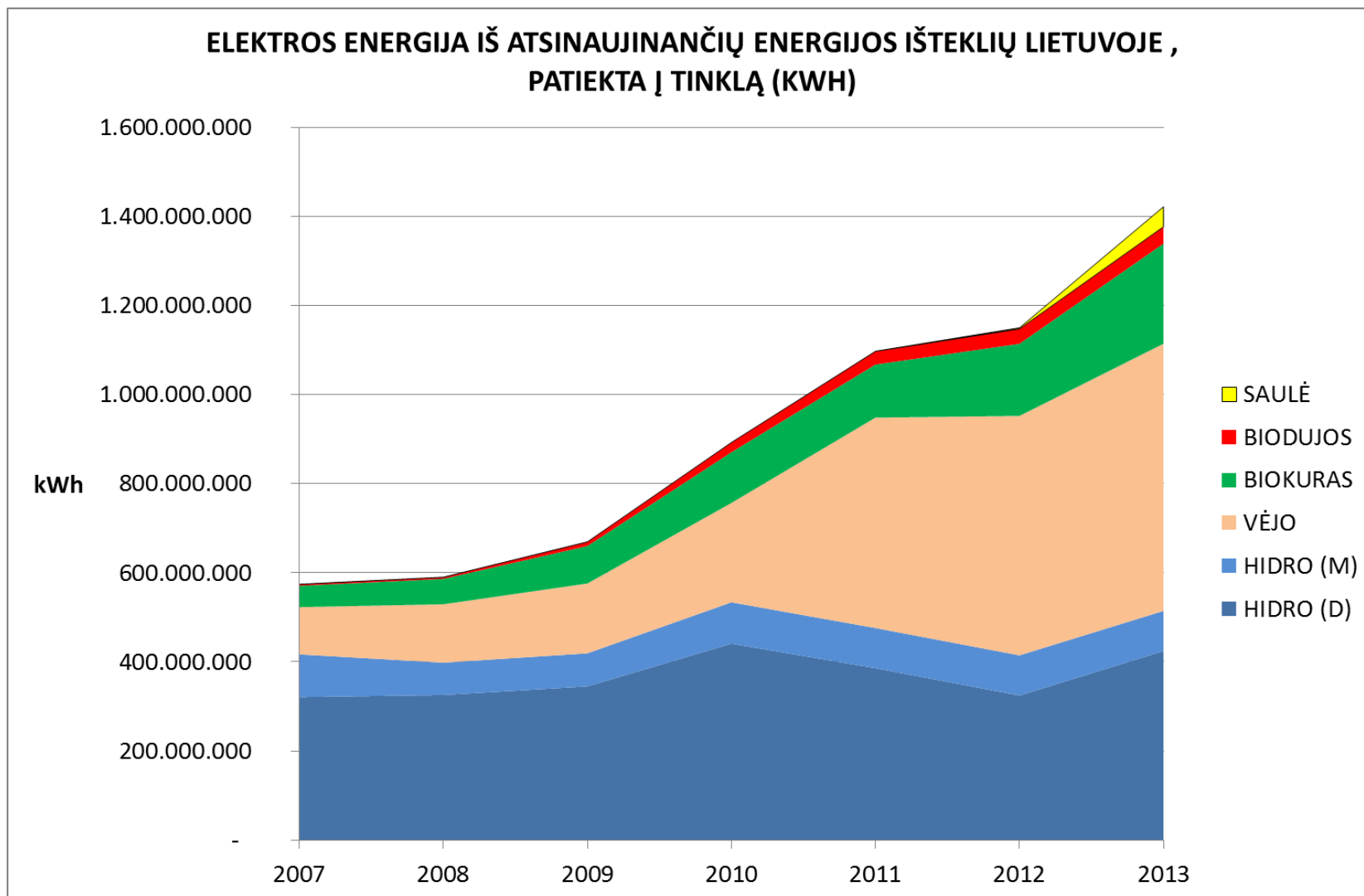
martynas@nagevicius.lt

Pranešimo turinys

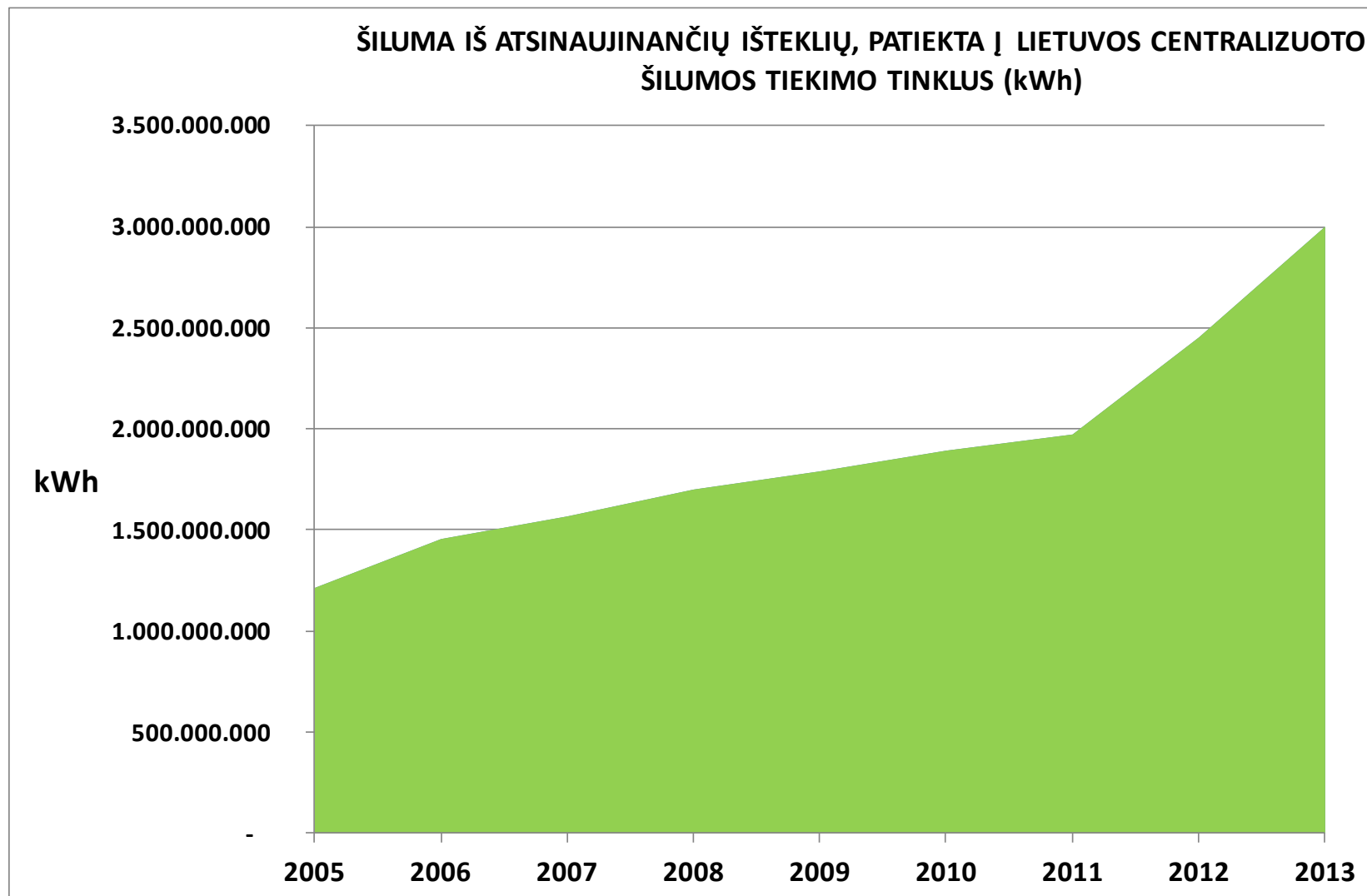
- Atsinaujinančios energetikos vystymosi tendencijos skaičiais
- Požiūrio į atsinaujinančią energetiką problema
- Šiandienos situacijos įvertinimas
- Pasiūlymai

ATSINAUJINANČIOS ENERGETIKOS VYSTYMO SI TENDENCIJOS SKAIČIAIS

“Žalia” elektra

“Žalia” šiluma

Atsirado technologijų gamintojai

Kiti sektoriai

- Decentralizuota šilumos gamyba – nėra pastebimo augimo
- Transportas – nėra pastebimo augimo
- Biometano gamyba - 0

Daug ar mažai?

Pakankamai daug, kad galėtume teigti, kad atsinaujinanti energetika JAU tapo viena iš svarbiausių energetikos sričių Lietuvoje (atsilieka tik nuo naftos ir gamtinių dujų)

Per mažai, jei vertintume neišnaudotas galimybes

POŽIŪRIO Į ATSINAUJINANČIĄ ENERGETIKĄ PROBLEMA

Atsinaujinančios energetikos plėtros reikalingumas – du požiūriai

„Skandinaviškas“

- Kuriamos „žalios“ darbo vietos
- Išlaidos energetikai grįžta į nacionalinę ekonomiką ir galų gale – į biudžetą
- Mažėja galimų energetinių krizių kaštai
- Plėtojama technologijų gamyba, toliau tobulėja technologijos
- Mažėja klimato kaitos kaštai ateityje

„Lietuviškas“

- To reikalauja Europos Sąjunga
- Neįvykdžius reikalavimų – gresia baudos

Atsinaujinančios energetikos plėtros optimizavimo klausimas – du požiūriai

„Skandinaviškas“

- Kokia plėtros apimtis ir būdas duoda didžiausią makroekonominę naudą Valstybės ekonomikai?

„Lietuviškas“

- Kaip įgyvendinti ES direktyvų reikalavimus mažiausiai pabranginus elektros energiją (mažiausiai skyrus valstybės subsidijų)?

Lietuva dažnai elgiasi kaip prastas šachmatininkas, nesuvokiantis pėstininko aukos vardan pergalės partijoje

ŠIANDIENOS SITUACIJOS ĮVERTINIMAS

Biomasės energija

- Sustabdytas biokuro (t.sk. ir biodujų) kogeneracinių elektrinių rėmimas per aukcionus
- Biometano tiekimo į gamtinių dujų tinklus rėmimo nėra
- Panaikintas rėmimas per šilumos tarifus (panaikinta papildoma leidžiamo pelno marža)
- Neparengtas prisijungimo sąlygų sąvadas (Grid Code) nepriklausomiems šilumos gamintojams, nereglamentuotas naudos tarp vartotojų ir investuotojų pasiskirstymas
- Nesukurtos iniciatyvos efektyviai vartoti biokurą individualaus šildymo sektoriuje
- Laukiame 2014-2020 laikotarpio ES lėšų paskirstymo biokuro kogeneracinių elektrinių subsidijavimui tvarkos
(grėsmė, kad biodujų elektrinių atveju rėmimo nebus nei per subsidijas, nei per feed-in tarifą...)
(grėsmė, kad biokuro kodeneracinėms elektrinėms nebeliks šilumos rinkos)
(grėsmė, kad nebus sudarytos palankesnės sąlygos investicijoms į didesnę potencialą turinčias šiaudų kurą naudojančias elektrines)
- Grąsinimai nacionalizacija (grėsmė, kad vietoje investicijų vyks teisiniai ginčai)

Vėjo energija

- Neberengiami aukcionai naujoms vėjo elektrinėms
- Laukiama "500 MW kvotos" padidinimo

(Yra grėsmė, kad ji nebus padidinta, nors ir pripažįstama, kad tai pats pigiausias elektros generavimo būdas Lietuvos sąlygomis)

- Neparengiami teisės aktai, reikalingi vėjo energetikos plėtrai jūroje

Saulės energija

- Sustabdyta bet kokia naujų elektrinių plėtra
- Laukiama "net metering" tvarkos įteisinimo atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme

Hidroenergija

- Plėtra nevyksta (uždrausta statyti hidroelektrines beveik visose hidroenergetikai palankiose upėse)
- Kol kas nenagrinėjama galimybė įrengti hidroelektrinę ant Neris aukščiau Vilniaus, siekiant sukurti dirbtinį vandens tvenkinį, kaip saugumo įrenginį, galintį sulaikyti radioaktyvių medžiagų plitimą, įvykus avarijai Ašmenų AE

- Jokių veikiančių paramos iniciatyvų

Išvados apie šiandienos situaciją

- Gyvenam “permainų laikotarpiu”.
- Senos (nevykusios) paramos schemos sunaikintos, naujų nesukurta
- Didžiausi trukdžiai:
  - Neapsisprendimas dėl VAE
  - Neapsisprendimas dėl priklausomybės nuo importo mažinimo
  - Lėtas administravimas
  - Dėmesio į strateginius projektus dominavimas
  - “Nacionalizavimo” pagundos
  - Politinės valios trūkumas (“lietuviškas požiūris” į atsinaujinančią energetiką)

PASIŪLYMAI

- Atsinaujinančios energetikos plėtrą pradėti planuoti, vertinant jos plėtros makroekonominę naudą (perimti "Skandinavišką požiūrį")
- Konsultuojantis su specialistais sukurti atsinaujinančios energetikos rėmimo sistemą, kurios principų galima būtų nekeisti bent 5 metus
- Lygiagrečiai su pačios atsinaujinančios energetikos plėtra, remti "žalių" technologijų kūrimo ir gamybos plėtrą Lietuvoje

- Pastarieji įvykiai Kryme pademonstravo kiek pavojinga gali būti priklausomybė nuo Rusijos energetinių išteklių importo
- Todėl itin svarbu susikcentruoti prie projektų, kurie šią priklausomybę gali sumažinti per 1-2 metus (tame skaičiuje – atsinaujinančios energetikos plėtros projektai)

Ačiū už dėmesį !

Martynas Nagevičius

martynas@nagevicius.lt